

The logo consists of the letters 'PRH' in a bold, white, sans-serif font. The letters are centered within a blue square that has a slight 3D effect, with a pinkish-red shadow on the left side. The background of the entire slide is a dark blue geometric pattern of overlapping triangles.

PRH

**TERVETULOA
PRH:n INFOTILAISUUTEEN
”AJANKOHTAISTA TILINTARKASTAJILLE
RAHANPESULAISTA”**

30.8.2022 klo 9.00-11.00
Erityisasiantuntija Vesa Härmälä

Aiheita

- Milloin kynnyks kynnys rahanpesuilmoituksen tekemiselle ylittyy? Miten ilmoitus tehdään, mitä siihen tarvitaan?
- Pakotteiden vaikutus tilintarkastajan työhön, ei mainintaa ohjeissa?
- Asiakkaan tuntemisen prosessi, tunnistamisen helppous
- Havaintoja rahanpesutarkastuksilta
- PEPien osalta vaaditut lisätoimenpiteet
- Asiakaskohtaisesta riskiarvioinnista
- Rahanpesuasioiden läpikäynnin dokumentointi
- Edunsaajien tunnistaminen
- Lakimuutoksen ajantasainen tilanne
- Terrorismin rahoittaminen

The logo consists of the letters 'PRH' in a bold, white, sans-serif font. The letters are contained within a blue rectangular frame that has a slight 3D effect, appearing to float above the background. The frame has a pinkish-red shadow on its top-left side and a blue shadow on its bottom-right side.

PRH

Rahanpesulain muutoksen tilanne

Infotilaisuus

30.8.2022

Erityisasiantuntija Vesa Härmälä

Rahanpesulain osittaisuudistus (HE 236/2021)

- Piti tulla alun perin voimaan jo 1.4.2022, mutta edelleen käsittelyvaiheena ”valmistava keskustelu”
- Talousvaliokunta aloittaa työnsä 6.9.2022, asia käsittelyyn ensimmäisten joukossa
- Osittaisuudistukseen läheisesti liittyvät PEP-asetuksen muutos ja rahanpesuilmoituksia koskeva asetus alkuvaiheessa, voimaan luultavasti 2023 puolella
- Osittaisuudistuksen keskeisimmät muutokset tilintarkastajien näkökulmasta:
  1. PRH:lle toimivalta valvoa pakotteiden noudattamista rahanpesulakiin
  2. soveltamisalan muutos, erityisesti ”..taikka muuten toimii TTL 1:1§:n 4 mom. tarkoitetussa ominaisuudessa;” vrt. nykyisin ”..suorittaa lakisääteistä tilintarkastusta..”

The logo for PRH (Public Research and Information) is centered in the upper half of the slide. It consists of the letters 'PRH' in a bold, white, sans-serif font, set against a dark blue square background. This square is framed by a thick, multi-colored border that transitions from magenta on the left to light blue on the right. The entire logo is set against a background of dark blue, low-poly geometric shapes.

PRH

Pakotteet tilintarkastajan työssä

Infotilaisuus

30.8.2022

Erityisasiantuntija Vesa Härmälä

EU:n uusimmat pakotteet rajoittavat tilintarkastajien tarjoamien palveluiden viemistä Venäjälle

UUTISET | TALOUS

Hartwall Areenan omistaja Rotenberg yrittää saada firmoja rekisteriin – viranomaisen epäileväinen

Patentti- ja rekisterihallitus ei suostunut palauttamaan Roman Rotenbergin yhtiöitä kaupparekisteriin. Syyksi ilmoitetaan yritysten yhteydet pakotelistalla olevaan isään ja setään.

Italian viranomaiset takavarikoivat Timtshenkon ja toisen oligarkin luksusjahdit

Oligarkkien omaisuutta takavarikoitiin kymmenien miljardien eurojen arvosta Ranskassa – Mukana Roman Abramovitšin huvijahti, joka vaihtoi omistajaa sodan alkupäivänä

Ranskassa toteutettiin Venäjän oligarkkien omaisuuteen kohdistuva laaja takavarikko.

Pakotteet tilintarkastajan työssä 1/2

- Monimutkainen ja monitulkintainen kokonaisuus, ei ole helppo hallittava viranomaisillekaan
- Asetusmuutoksella 3.6.2022 yksiselitteisesti kielletty mm. tilintarkastuspalvelujen tarjoaminen suoraan tai välillisesti Venäjälle sijoittautuneille toimijoille
- Venäjälle sijoittautuneiden toimijoiden Suomessa toimivien tytäryhtiöiden toimeksiantojen hoitamista ei ole suoraan kielletty, mutta jos tosiasiallisissa edunsaajissa tai hallinnossa on pakotteiden kohteina olevia henkilöitä, olisi syytä tehdä ilmoitus pakoteosumasta
- Mitä ”Venäjälle sijoittautunut” tarkoittaa?
  - asia ennen muotoa –periaate → muodollinen kotipaikka vs. tosiasiallinen johto & toiminta?
- Eivät koske suomalaisten yhtiöiden tytäryhtiöitä Venäjällä

Pakotteet tilintarkastajan työssä 2/2

- Oman asiakaskohtaisen riskiarvion ja sen dokumentoinnin merkitys entistä korostuneempi
- Mm. USA:n OFAC-pakotteet ja muut ”EU:n ulkopuoliset” pakotteet eivät ole Suomessa juridisesti sitovia (ellei eri sopimusta), mutta moni toimija noudattaa niitä siitä huolimatta mm. maineriskin vuoksi
- Hyvä muistaa, että pakotetoimenpiteitä muitakin kuin vain kielto luovuttaa varoja
  - Vientikiellot, onko asiakkaissa otettu huomioon riittävästi, dokumentointi tilintarkastajan papereihin onko hallinnon tarkastuksessa käyty läpi

The logo for PRH (Public Reporting of Business and Financial Information) is centered in the upper half of the slide. It consists of the letters 'PRH' in a bold, white, sans-serif font, set against a dark blue square background. This square is tilted slightly and is framed by a thick, multi-colored border that transitions from pink to blue.

EU:n rahanpesusääntelyn uudistus

Infotilaisuus

30.8.2022

Erityisasiantuntija Vesa Härmälä

EU:n rahanpesusäätelyn uudistus

- Ns. AML-paketti, kattava kokonaisuudistus jossa keskeisin osa sääntelystä asetustasoiseksi, nykyisellään pelkästään direktiivitasoista
- Annettu keskusteltavaksi ja neuvoteltavaksi kesällä 2021, monen kokonaisuuden osalta neuvotteluissa aletaan jo olla loppusuoralla
- EU:n ylikansallinen rahanpesuvalvontaviranomainen (AMLA), jolle toimivalta valvoa suoraan joitakin suurimpia toimijoita ainakin pankkisektorilta
- Suomen lähtökohtana AMLAn osalta kansallisen valvonnan ensisijaisuus
- Todennäköistä, että tosiasiallisten edunsaajien määritelmä muuttuu/tarkentuu siten, että henkilöpiiri laajenee huomattavasti nykyisestä

The logo consists of the letters 'PRH' in a bold, white, sans-serif font. The letters are contained within a blue rectangular frame that has a slight 3D effect, with a pinkish-purple shadow on the left side. The background of the slide is a dark blue geometric pattern of overlapping triangles.

PRH

Riskien arviointi

Infotilaisuus

30.8.2022

Erityisasiantuntija Vesa Härmälä

Yleinen riskiarvio vs. asiakaskohtainen

- Rahanpesulaki ei suoraan edellytä asiakaskohtaista riskiarviota, vaan mahdollistaa hyvinkin erilaisia lähestymistapoja riippuen erityisesti yhteisön tai yksin toimivan asiakaskunnasta
- Käytännössä kuitenkin tyypillisesti ainakin jonkinlainen asiakkaiden riskiluokittelu esimerkiksi muutamaan eri riskiluokkaan on tarkoituksenmukaista, koska se mahdollistaa pienemmän riskin asiakkaiden osalta kevyempien asiakkaan tuntemismenettelyiden käytön
- Luokittelulle pitää olla asialliset kriittistä tarkastelua kestävä perusteet, ei voi olla esim. toimialakohtainen automaatio että kaikki ovat vähäriskisiä, ellei selity suoraan toiminnan luonteella ja siihen kohdistuvilla rajoitteilla (esim. AsOy:t?)
- Riskiarvioinnin riittävän yksityiskohtainen dokumentointi, mihin arvio perustuu

The logo for PRH (Public Research and Information) is centered in the upper half of the slide. It consists of the letters 'PRH' in a bold, white, sans-serif font. The letters are contained within a blue rectangular frame that has a slight 3D effect, with a pinkish-red shadow on the left side. The background of the entire slide is a dark blue, low-poly geometric pattern.

PRH

Asiakkaan tuntemisesta

Infotilaisuus

30.8.2022

Erityisasiantuntija Vesa Härmälä

Asiakkaan tunteminen

- Tunteminen on aina = tunnistaminen + todentaminen & seuranta
- Toimenpiteiden laajuus riippuu aina arvioidusta riskin tasosta ja mahdollisista poikkeamista asiakkaalta ”odotetusta” toiminnasta
- Tuntemistietojen dokumentoinnin tulee olla riittävän yksityiskohtaista, jotta kerättyjen tietojen perusteella voidaan tarvittaessa jälkikäteen esim. havaita väärennetty henkilöllisyystodistus
- Yleensä sekä asiakkaan että tilintarkastajan etu, että tarvittavien tietojen keruu on mahdollisimman vaivatonta ja automatisoitua esim. erilaisia tietoteknisiä ratkaisuja hyödyntäen
- Etätunnistaminen edellyttää tehostettuja toimenpiteitä, mm. vahva sähköinen tunnistautuminen
- Täysin etänä tapahtuvat tilintarkastustoimeksiannot?

Poliittisesti vaikutusvaltaiset henkilöt

- Selvitettävä aina, tyypillisesti kysymällä asiakkaalta, tai tarvittaessa esimerkiksi kaupallisten palveluntarjoajien listauksista
- Mikäli havaitaan kyseisessä asemassa oleva henkilö, tulee
  - Tilintarkastusyhteisön ylimmän johdon hyväksyä asiakassuhteen perustaminen
  - Asiakassuhteeseen liittyvän varallisuuden tai varojen alkuperän selvittäminen
  - Tehostettu jatkuva asiakassuhteen seuranta

Tosiasialliset edunsaajat

- Tilintarkastaja, kuten muutkin rahanpesulaissa tarkoitetut ilmoitusvelvolliset, kysyvät asiakkaaltaan tosiasiallisia edunsaajia, ja vertaavat näin saatua tietoa siihen, mitä asiakas on ilmoittanut kaupparekisteriin edunsaajatiedoiksi
- Jos tiedot eivät ole keskenään yhteneväiset, aina ensin todetaan tämä asiakkaalle ja pyydetään tarvittaessa päivittämään rekisteriin merkityt tiedot
- Jos ristiriita ei tällä tavoin kohtuullisessa ajassa korjaannu, tilintarkastaja tekee edunsaajatietojen valvontailmoituksen PRH:lle (pdf-lomake)
- PRH on yhteydessä ilmoituksen kohteeseen ja kehottaa päivittämään kaupparekisteriin merkityt edunsaajatiedot ajan tasalle

The logo consists of the letters 'PRH' in a bold, white, sans-serif font. The letters are contained within a blue rectangular frame that has a slight 3D effect, with a pinkish-red shadow on the left side. The background of the entire slide is a dark blue geometric pattern of overlapping triangles.

PRH

Rahanpesuilmoitus

Infotilaisuus

30.8.2022

Erityisasiantuntija Vesa Härmälä

Rahanpesuilmoitus

- Mikäli selonottovelvollisuuden täytettyään tilintarkastajalla ei ole riittävää varmuutta siitä, että liiketoimi ei ole epäilyttävä tai kyseessä ei ole terrorismin rahoittaminen, ilmoitus on aina tehtävä
- Riippumatta siitä, onko asiakassuhde perustettu tai siitä kieltäydytty, ja siitä, onko liiketoimi suoritettu, keskeytetty tai siitä kieltäydytty
- Ilmoitus tehdään rekisteröitymistä edellyttävällä ilmoitussovelluksella, vain poikkeustapauksissa muulla salatulla yhteydellä tai tietoturvallisella menetelmällä, ilmoituksen kohde ei saa tietää edes että ilmoitus tehty
- Tarvitaan asiakkaan tuntemistiedot sekä ”tiedot liiketoimen laadusta, liiketoimeen sisältyvien varojen tai muun omaisuuden määrästä ja valuutasta, varojen tai muun omaisuuden alkuperästä tai kohteesta ja syystä, joka teki liiketoimesta epäilyttävän, sekä siitä, onko liiketoimi suoritettu, onko se keskeytetty vai onko siitä kieltäydytty”.

Esimerkkejä tilanteista

- Useita edestakaisia tilisiirtoja, joille ei löydy luonnollista syytä
- Suuri tilisiirto ulkomailta/ulkomaille ilman selkeää liiketoimiperustetta/-vastinetta
- Vahinkotilisiirrot, palautukset, peruutukset yms.
- Väärä saajan tilinumero tai perusteeton maksu
- Tarpeettoman monimutkaiset järjestelyt/ketjutukset
- Toimialasta poikkeavat liiketoimet, joiden tarkoitusperiä vaikea ymmärtää
- Kesken olevissa laskutuksissa yms. tehtävä jokin ratkaisu ilmoittamisen suhteen, periaatteena että mieluummin turha ilmoitus kuin että tarpeellinen ilmoitus jää tekemättä

Ilmoituksen teon jälkeen

- Pääsääntönä että jatketaan toimeksiantoa aivan normaalisti, pitää pyrkiä häivyttämään pieninkin epäilyt siitä, että taustalla olisi selvitetty asioita tavanomaista enempää saati oltu yhteydessä rahanpesun selvittelykeskukseen
- Ei tilintarkastajan normaalin dokumentointivelvollisuuden yli menevää dokumentointivelvollisuutta, toimeksiantosopimuksen uusiminen oman riskiarvion pohjalta harkittava, jälleen vältettävä viimeiseen asti antamasta signaalia siitä, että taustalla on tehty rahanpesuilmoitus
- Rahanpesun selvittelykeskus ottaa tarvittaessa yhteyttä tilintarkastajaan, itse ei tarvitse olla heihin päin yhteydessä

The logo for PRH (Public Research and Information) is centered in the upper half of the slide. It consists of the letters 'PRH' in a bold, white, sans-serif font, set against a dark blue square background. This square is framed by a thick, multi-colored border that transitions from pink on the left to light blue on the right. The entire logo is set against a background of dark blue, low-poly geometric shapes.

PRH

Havainnot vuodelle 2021 tarkastukselta

Infotilaisuus

30.8.2022

Erityisasiantuntija Vesa Härmälä

Havaintoja tarkastuksilta

- Perusvelvoitteet varsin hyvin hallussa ja luonteva osa tilintarkastajan työtä, yksityiskohdissa tarkentamisen varaa
- Riskiarvioissa turhan usein näkökulma liian yleisellä ”koko alan” tasolla, kun pitäisi olla käytännössä yksinomaan riskiarvon laatineen yhteisön tai yksin toimivan asiakaskuntaa koskeva
  - Konkreettiset toimenpiteet, menettely ja valvonta riskien vähentämiseksi
- Henkilöstölle annettavissa toimintaohjeissa käsiteltävä toimintamallit jokaisen rahanpesulain velvoitteen osalta, mieluummin liian yksityiskohtainen ohjeistus kuin että jonkun asian osalta epäselvyyttä

The logo consists of the letters 'PRH' in a bold, white, sans-serif font. The letters are contained within a blue rectangular frame that has a slight 3D effect, with a pinkish-red shadow on the left side. The background of the slide is a dark blue geometric pattern of overlapping triangles.

PRH

Terrorismin rahoittaminen

Infotilaisuus

30.8.2022

Erityisasiantuntija Vesa Härmälä

Terrorismin rahoittaminen

- KRP:n rahanpesun selvittelykeskus: CFT-ilmoitusten kohteina parin viime vuoden aikana yli 50 eri kansallisuuden henkilöitä
- Kuitenkin selvä enemmistö Suomen kansalaisia
- Perinteisesti ajateltu, että riski kohonnut säätiöiden, yhdistysten ja muiden NPO-sektorien toimijoiden osalta, koska ulkopuolinen kontrolli vähäisempää kuin liiketoiminnassa
- Monesti hienovaraista, hyvin pienilläkin yksittäisillä summilla voi olla iso merkitys osana kokonaisuutta

PRH:n rahanpesulakia koskevat ohjeet ja julkaisut

- Rahanpesulain velvoitteet tilintarkastajille
https://www.prh.fi/fi/tilintarkastusvalvonta/tilintarkastajille/ohjeet/rahanpesulain_velvoitteet_tilintarkastajille.html
- Ohje – rahanpesulain velvoitteet tilintarkastajille
https://www.prh.fi/fi/tilintarkastusvalvonta/tilintarkastajille/ohjeet/rahanpesulain_velvoitteet_tilintarkastajille/ohje_-_rahanpesulain_velvoitteet_tilintarkastajille.html
- Tilintarkastajien rahanpesulain noudattamisen valvonta vuonna 2021
https://www.prh.fi/fi/tilintarkastusvalvonta/tilintarkastusvalvonta/tilintarkastajien_rahanpesulain_noudattamisen_valvonta_vuonna_2021/tilintarkastajien_rahanpesulain_noudattamisen_valvonta_vuonna_2021.html
- Ajankohtaisista rahanpesulakiin liittyvistä asioista kerrotaan myös uutiskirjeessämme ”Ajankohtaista tilintarkastusvalvonnasta”

The logo for PRH (Patentti- ja rekisterihallitus) is displayed in white, bold, sans-serif capital letters. It is contained within a blue square that has a pink border on the top and left sides and a blue border on the bottom and right sides. The square is slightly tilted and has a subtle glow effect.

PRH

Kiitos!

Patentti- ja rekisterihallitus
Rahanpesulain valvonta